(1235) "टु मस्जो शुद्धौ" (VI-तुदादिः-1415. अक. अनि. पर.)

'शुद्ध्या स्नानम्, व्रुडनं च लक्ष्यते।' इति क्षीरस्वामी। व्रुडनम्=संवरणम्।

[1]मज्जकः-ज्जिका, मज्जकः-ज्जिका, [2]मिमङ्क्षकः-क्षिका, मामज्जकः-ज्जिका;
[3]मङ्क्ता-मङ्क्त्री, मज्जयिता-त्री, मिमङ्क्षिता-त्री, मामज्जिता-त्री;
[4]मज्जन्-ती, मज्जयन्-न्ती, मिमङ्क्षन्-न्ती; —
मङ्क्ष्यन्-न्ती-ती, मज्जयिष्यन्-न्ती-ती, मिमङ्क्षिष्यन्-न्ती-ती; —
— [5]मज्जयमानः, — मामज्ज्यमानः;
— मज्जयिष्यमाणः, — मामज्जिष्यमाणः;
[6]सुमक्-सुमग्-सुमज्जौ-सुमज्जः; — — —
[7]मग्नः-मग्नवान्, मज्जितः, मिमङ्क्षितः, मामज्जितः-तवान्;
मज्जः, मज्जः, मिमङ्क्षुः, मामज्जः;
मङ्क्तव्यम्, मज्जयितव्यम्, मिमङ्क्षितव्यम्, मामज्जितव्यम्;
मज्जनीयम्, मज्जनीयम्, मिमङ्क्षणीयम्, मामज्जनीयम्;

---

1. ण्वुलि, 'झलां जश् झशि' (8-4-53) इति सकारस्य दकारे, तस्य श्चुत्वेन जकारः। एवमेव ण्यन्तेषु, यङन्तेषु, शुद्धे अजादिप्रत्ययेषु च रूपनिष्पत्तिरिति ज्ञेयम्।

2. सन्नन्तात् ण्वुलि, धातोरनिट्त्वेन झलादिप्रत्ययपरकत्वात्, 'मस्जिनशोर्झलि' (7-1-60) इति नुमागमः। अत्र च 'मिदचोऽन्त्यात् परः' (1-1-47) इति नियमं बाधित्वा, 'मस्जेरन्त्यात् पूर्वं नुममिच्छन्ति अनुषङ्गादिलोपार्थम्' (वा. 1-1-47) इति भाष्यायुक्तप्रकारेण धातुजकारात् पूर्वं नुम्। तेन सकारस्य संयोगादिलोपे, कुत्वे च रूपमेवम्। एवमेव सन्नन्ते सर्वत्र प्रक्रियोह्या।

3. तृचि अन्त्यात् पूर्वं नुमि, 'स्कोः संयोगाद्योरन्ते च' (8-2-29) इति संयोगादिलोपे रूपमेवम्। एवमेव तव्यदादिष्वपि ज्ञेयम्।

4. शतरि, तुदादित्वात् शपोऽपवादत्वेन शप्रत्यये जश्त्वश्चुत्वयो रूपमेवम्।

5. शुद्धेश्चेतनकर्तृकत्वे, ण्यन्तात्, 'अणावकर्मकात्—' (1-3-88) इति परस्मैपदमेव। अचित्तवत्कर्तृकत्वे तु आत्मनेपदमपीत्यतोऽत्रात्मनेपदम्।

6. क्विपि, संयोगादिलोपे, जकारस्य कुत्वे च रूपमेवम्।

7. निष्ठायाम्, 'मस्जिनशोः—' (7-1-60) इति नुमि, सकारस्य संयोगादिलोपे, नुमो नकारस्य 'अनिदिताम्—' (6-4-24) इति लोपे, 'ओदितश्च' (8-2-45) इति निष्ठानत्वे, नत्वस्यासिद्धत्वेन झल्परकत्वात् 'चोः कुः' (8-2-30) इति कुत्वे च रूपमेवम्।